

knjižico, ki jo bo z velikim veseljem vzel v roke vsakdo, ki se podaja v te konce.

Že sama oblikovna podoba je privlačna - na naslovnici seveda ne gre brez Triglava, še bolj privlačna pa je zadnja stran - poprhani Poliški Špik nad cvetočo planino Pecol. Tako sta oba dela Julijcev tudi po slikovni strani enakovredna. V primerjavi z lansko izdajo je tokrat papir mnogo bolj kakovosten, pa tudi vezava je lepša - tako je vodnik tudi odpornjši na razmere, kakršnim je izpostavljen na romanjih po predelelih, ki jih opisuje.

Nova izdaja vodnika je vsebinsko podobna prejšnji, le da je v njej ničkoliko drobnih popravkov, ki jih je avtor večino vnašal potem, ko je na pripombe sodelovalcev in na 'lastno nogo' preveril dejansko stanje na kraju samem. Seveda v tako obsežnem delu poznavalec najde še kakšno netočnost ali pomanjkljivost, toda stanje se v naravi nenehno spreminja in vedno je v vodnik ujet le določen trenutek. Zato avtor že od prvih izdaj vabi k sodelovanju vse, ki 'hodijo po njegovih stopinjah' in tudi tiste, ki jo ubirajo po svoje in iščejo stare, pozabljene poti ali celo nove prehode. Vodniku se vse bolj pozna usmerjenost k tistemu pravemu gorohodcu, ki včasih pri iskanju prehodov rad uporabi tudi roke. Tako se zadnja izdaja z opisi nekaterih lažjih plezalnih vzponov (Rokavi, Visoka bela špica) spogleduje z vodnikom Karavanke in podobnimi tujimi vodniki, kjer vedno najdejo svoje mesto tudi zahtevnejše poti in brezpotja. Takšna je usmerjenost vodnika že od prve izdaje leta 1974 - razbremeniti glavne poti in razpršiti množice, ki so vse večje. V devetnajstih letih, ki so od takrat minila, je število tistih najčistejših 'brezpotnikov' precej naraslo in prav ti naj bi bili nosilci spoštljivega odnosa do gora. Avtorju z opisi poti in lepim uvodnikom ta odnos vsekakor dobro uspeva približati bralcu.

Razpored poglavij je glede na prvo izdajo drugačen in mnogo bolj logičen: najprej vzhodni, nato zahodni del Julijcev, pri vsakem pa nekako od južnih gora do temačnih severnih sten. Vsebinsko kazalo je zdaj spredaj, kar bralcu olajša iskanje poglavij, dodani sta kazali grebenskih skic in fotografij. Tudi številčenje poti je drugačno - v prvi izdaji so številke tekle zaporedno prek poglavij, v zadnjih dveh pa se pri vsakem poglavju ob številki poglavja začinjajo z ena (601 pomeni šesto poglavje, prvi opis); uvodno poglavje ni številčeno. Prva izdaja je bila le golo besedilo, danes pa so v vodniku poleg barvnega ovitka črno bele reprodukcije slik (avtor **Jaka Čop**, bistveno boljše kot v četrti izdaji), perorisbe pomembnejših koč (**Anton Rojc**), grebenske skice in v najnovejši izdaji tudi panoramske skice nekaterih pogorij (**Miro Črnivec**). Na sprednji notranji strani je grebenska skica celotnih Julijcev, novost pa je na zad-

nji notranji strani - položaj posameznih zemljevidov, ki pokrivajo opisano območje; od prve izdaje je namreč nastalo že kar nekaj dobrih specialk.

Če se poglobimo v samo vsebino, takoj opazimo, da so nekateri vrhovi, v prvi izdaji le omenjeni, postali samostojne enote (npr. Velika Baba); da je dodano precej novih poti (predvsem v brezpotja) in nekaj lažjih plezalnih vzponov; da so Pelci in Loška stena končno opisani tako, kot dejansko stojijo in kot nanje vodijo poti; da so tudi pri imenih nekatere spremembe (Sleme nad Studorskim prevalom je dobilo tudi bolj uporabljano ime Ablanca); bolj pozoren bralec pa bo našel še marsikaj. Tudi, če bo primerjal lansko izdajo z letošnjo - nov bivak na Robu nad Zagačami, opozarjanje na slabo stanje nekaterih poti, ki jih bodo opustili (ponekod bi bilo to potrebno poudariti še bolj), nove markacije na nepotrebnih mestih (npr. Mali Draški vrh) ipd. No, Triglavska kapelica na Kredarici pa je avtorju vendarle 'ušla'.

Že od lanske izdaje je pomembna sprememba dodatek, ki ga je napisal **Stanko Klinar-Muzci**, Stolov greben in Matajur - jugozahodna, malo poznana, vendar silno lepa in samotna pogorja, ki se vzpenjajo nad nekdanj slovenskimi kraji, nad Beneško Slovenijo in pozabljeno Rezijo. Vsem iskalcem miru zelo dobrodošlo poglavje!

Jubilejna, peta izdaja Miheličevih Julijskih Alp je torej knjižica, ki jo bomo v roke jemali z ljubeznijo in spoštovanjem - tako, kot jo je pisal avtor sam. Tistim, ki smo mnogo poti že prehodili, bo obudila nešteto lepih spominov in namignila na še kakšen skrit kotiček, drugim, ki šele 'vstopajo', bo odprla neskončni svet lepote, samote in tisočerih skrivnosti. 'Sveto pismo Julijskih Alp' bo torej knjižica, ki bo vsaj 3000 Slovincem (tolikšna, za naše razmere zavidljiva, je naklada zadnje izdaje) prinesla marsikatero radostno uro življenja.

Marjan Bradeško

Razširjena slovenska planinska pot

Planinska založba je kot svojo 125. publikacijo izdala planinski vodnik **Jožeta Dobnika** Razširjena slovenska planinska pot. To je drugi vodnik enake oblike kot Julijske Alpe (št. 121). V standardni izvedbi obsega 160 strani in so ga natisnili v nakladi 3000 izvodov. Vodniku na pot je zapisal nekaj misli **Tone Tomše**, načelnik Komisije za pota pri PZS. Zanimiva je avtorjeva spremna beseda in začetno obdobje pri nastajanju te poti. Le zakaj je zgodovina tako površna ali so zapisnikarji nedosledni, da ni potrebnih datumov?

Sedaj imamo ustrezen tanjši vodnik samo za teh 35 obveznih točk (v Julijskih Alpah /2a, 5a/

in Posavju /20a, 22a/ imamo po dve možni izbiri). Opisi posameznih točk so razvrščeni po gorovjih in na koncu je abecedni seznam, da lahko točko hitro najdemo. Vodnik ima 20 perorisb, 7 zemljevidov in eno fotografijo, na ovitku pa dva barvna posnetka, delo avtorja vodnika. Na notranji strani platnic spredaj in zadaj je zemljevid Slovenije z vrisanimi točkami. Tako lahko po vodniku seže oni, ki želi to pot prehoditi, ali oni, ki želi na kak vrh ali do kočice, ki nima opisa v drugem planinskem vodniku. To velja za del Dolenjske, Bele Krajine, Notranjske in Primorske. Morda bomo kdaj dobili tudi za ta območja tanjše ali debelejšje planinske vodnike, s katerimi bi končno pokrili vso državo. Na koncu vodnika je navedena vsa literatura, ki jo lahko s pridom uporabimo skupaj z ustreznimi planinskimi zemljevidi.

B. J.

Alpinistična šola

Planinska založba je kot 126. natis izdala drugo, popravljeno in razširjeno Alpinistično šolo. Zbral in uredil jo je **Tone Golnar**. Prva izdaja je služila od leta 1979, druga je razmnožena v 500 izvodih, kar se mi zdi prav pri današnji tehnologiji tiska. Če bo potrebno kaj popraviti ali dostaviti novosti, bo to možno prej. Prva izdaja je že zdavnaj pošla in so posamezni izvajalci AŠ poskrbeli tudi za svoja interna skripta, kot so storili malo prej v Mariboru. Pri tem delu so sodelovali še **F. Malešič, T. Vrhovec, B. Lipušček Ščetinin, B. Zupet, F. Savenc, W. Phleps, B. Mlač, B. Leskošek, P. Markič, B. Mlekuž** in le dve poglavji sta kar prevzeli iz stare AŠ.

Predmetnik AŠ vsebuje 20 predmetov, ki omogočajo izvedbo osnovnega programa. Od teh je 19 obveznih - skupaj s športnim plezanjem - (115 ur), kot neobvezno je dodano fotografiranje v gorski naravi, jadrnanje z zmaji in padali, veslanje na divjih vodah, gorsko kolesarjenje in jamarstvo (10 ur). Za vsak predmet so napisana navodila za izvedbo AŠ; varstvo narave se, na primer, lahko obdela s seminarско nalogo. Za posamezen predmet je napisan namen, vsebina, viri in dodatna literatura, ki pa bi je morda bilo lahko več. Publikacija se začne z organiziranostjo PZS, kot drugi predmet je Pomen in vsebina gornišstva. Pri zgodovini alpinizma doma in v svetu se spoznavamo z dolgoletno gorniško tradicijo. Verjetno bo treba ta pojem še natančneje opredeliti in morda pozabiti na planinstvo.

Nevarnosti so razdeljene na objektivne in subjektivne in so po vsej vsebini označene, da lahko hitro spoznaš, kaj moraš storiti sam in kaj moraš vedeti o pasteh zunaj sebe. Tehnika gibanja v kopnem je ilustrirana (prej že oprema) in ima praktične veščine razdeljene po

vadbenih enotah, kot prva pa je Planinski izlet v visokogorje. Sledi tehnika gibanja pozimi (morda ustrezneje po snegu) in v ledu. Zadnja ima precej ilustracij in novosti.

Poglavje orientacije, posebno kart, zahteva natančno opredelitev. Gorniško izrazje bo potrebno še bolj slikovno predstaviti. Dober korak k temu so - in morda še bojo - napravili AR. To je dobra podlaga za opisovanje tur in vzponov. Lotiti bi se morali gradiva za spoznavanje gorstev z naše strani. Zelo dobro je obdelano poglavje športne medicine s posameznimi temami. Smučanje je razdeljeno na turno in alpinistično. Na novo je dodano športno plezanje, ki je sedaj precej razširjeno.

Kot neobvezno je dodano fotografiranje: priznajmo, da imamo tu že kar lepe uspehe. Jadrnanje s padali in zmaji se razvija, pa morda še tudi izven AŠ. Gorsko kolesarjenje je poseglo v naš gorski prostor. Moralo pa bi ostati izven gorskih steza in le na nadelanih poteh za vožnjo. Tudi veslanje ali pa sama vožnja s čolnom je bila sestava planinskih izletov. Jamarstvo je bilo včasih bolj povezano s planinstvom, pozneje je postalo samostojno. Pa nič zato, če znamo še plezati z lučjo!

Upam, da je knjižica izpolnila vrzel in zato s pridom sezimo po nji pri vzgoji naših bodočih alpinistov in športnih plezalcev - pa tudi drugim ne bo odveč.

B. J.

društvene novice

Valterju Demšarju v slovo

Številno velenjsko planinsko srenjo je iznenadila in pretresla vest, da je 9. julija nenadoma umrl **Valter Demšar**, osebnost, ki smo jo bolj ali manj dolgo poznali, videvali v Velenju in tudi spoštovali. S čim si je slednje zaslužil? Bil je človek širokih pogledov, zelo

preudaren, delaven, sistematičen in vztrajen. Nad pol stoletja član napredne in domoljubne slovenske planinske organizacije. Eden od prvih članov Planinskega društva Velenje, ustanovljenega leta 1949. Dve desetletji je zelo odgovorno in popolnoma brezplačno opravljal pomembni funkciji: do aprila 1967 je bil blagajnik društva, nato do marca 1972 predsednik nadzorskega odbora, kasneje še vrsto let porvedenik.

Kot dolgoleten in izkušen odbornik se je zavzel za obstoj in postopen razvoj društva in nje-